

Directoraat-generaal EPI
Penitentiaire Inrichtingen

**Collectieve brief nr. 166 - Noodprocedure ET van rechtswege/
Art. 20/1 en 98/29/1 WERP van 18 september 2026**

**WERP – toelichting bij de noodprocedure voor de toekenning van elektronisch toezicht
van rechtswege en bij de invrijheidstelling door de directeur van verwijderbare
veroordeelden zonder recht op verblijf (art. 20/1 en art. 98/29/1)**

TITEL 1. – Noodprocedure elektronisch toezicht van rechtswege

I. – Inleiding

Zoals u reeds werd meegedeeld, is er een nieuwe noodwet¹ (“noodwet 2.0.”) aangenomen met het oog op de bestrijding van de overbevolking in de gevangenissen. De belangrijkste maatregel van die noodwet, is de noodprocedure voor de toekenning van het **elektronisch toezicht van rechtswege** (verder: **ET RW**) aan veroordeelden met een **straf totaal van maximum 10 jaar**.

De bepalingen inzake het ET RW zijn opgenomen in een nieuw **Hoofdstuk I/1 “De noodprocedure voor de toekenning van het elektronisch toezicht van rechtswege”** binnen titel *XII quater* van de WERP, bestaande uit de **artikelen 98/27/1 tot 98/27/4**.

De procedure tot toekenning van het ET RW betreft een volledig **nieuwe toekenningswijze** van de strafuitvoeringsmodaliteit ET, die **bovenop de bestaande aanvraagprocedures van de WERP** komt. Deze toekenningswijze komt dus bovenop de standaard toekenningsprocedure (zoals toegelicht in CB 161) *en* bovenop de noodprocedure ET SUR (zoals toegelicht in CB 164) van de WERP. De verhouding met de andere toekenningsprocedures en strafuitvoeringsmodaliteiten wordt onder punt VII van deze CB besproken.

De toekenning van rechtswege houdt in dat het een **automatische toekenning** betreft (toekenning “door de wet”²). d.w.z. zonder dat de veroordeelde erom moet vragen en zonder dat de directeur tegenaanwijzingen moet beoordelen. Het ET RW wordt toegekend van zodra de directeur vaststelt dat de veroordeelde binnen de doelgroep valt en aan de wettelijke tijds- en toekenningsvoorwaarden voldoet. De toekenning van rechtswege impliceert ook dat er geen individuele voorwaarden kunnen worden verbonden aan de toekenning; er gelden enkel algemene voorwaarden. De veroordeelde kan de toekenning ook niet weigeren.

¹ De [wet van 22 juli 2026 houdende bijkomende maatregelen met het oog op de vermindering van de overbevolking in de gevangenissen](#) (BS van 5 augustus 2026)

² Hoewel de procedure, zeker voor de veroordeelden met een straf totaal tot en met 18 maanden (voor wie geen tijdsvoorwaarden gelden), grote gelijkenissen vertoont met de regeling van het elektronisch toezicht zoals deze gold/geldt onder de MO ET-SE 2, betreft het hier dus geen beslissing van de directeur of, bij uitbreiding, van de penitentiaire administratie. Het is echter wel de directeur die moet vaststellen of de toekenningsvoorwaarden van de wet vervuld zijn en die dus *de facto* de toekenning operationaliseert. Vlg. de strafoposchorting in de noodprocedure SUR (op basis van positief advies directeur): ook daar gaat het om een toekenning ‘van rechtswege’.

Er is wel in een **controle** op de toekenning voorzien **door de SUR of de SURB** (afhankelijk van het straftotaal). Daartoe wordt elke toekenning van een ET RW gemeld aan de **SUR(B)**, die binnen de 2 maanden na de toekenning kan nagaan of de van rechtswege toekenning wel voldeed aan de tijds- en toekenningsvoorwaarden en, in ontkennend geval, de stopzetting van het ET RW kan bevelen.

Enkel de **wijze van toekenning** van het ET is anders.

De **controle en opvolging, herroeping,...** van het ET RW verlopen, mits enkele kleinere aanpassingen, zoals bij de andere SUR(B) strafuitvoeringsmodaliteiten. In die zin blijft het ET RW een 'SUR(B)'-modaliteit. Het openbaar ministerie bij de SURB en de bevoegde dienst van de gemeenschappen (VCET/DSE) staan in voor de opvolging en controle en het openbaar ministerie kan de SUR(B) vatten met het oog op een herroeping ingeval van schending van de tijdens het ET na te leven algemene voorwaarden. Het ET RW wordt ook opgevolgd in JustCase.

De geldigheidsduur van de maatregel loopt **vanaf 1 oktober 2026** (datum van inwerkingtreding van de noodwet 2.0.) **tot 31 december 2028**³. Enkel ten aanzien van de veroordeelden met een straftotaal van 18 maanden of minder, kan de geldigheidsduur van de maatregel bij in ministerraad overlegd koninklijk besluit nog verlengd worden, telkens met maximum 1 jaar, tot uiterlijk 1 juni 2030.

II. – Toepassingsgebied en tijdsvoorwaarden

A. Doelgroep en tijdsvoorwaarden:

Komen in aanmerking voor de toekenning van een ET RW:

Veroordeelden met een **straftotaal tot en met 10 jaar**:

- die hun vrijheidsstraf geheel of gedeeltelijk ondergaan **in de gevangenis**⁴ (met inbegrip dus van veroordeelden die in **beperkte detentie** zijn⁵);
- van wie de tenuitvoerlegging van de straf is **opgeschort** overeenkomstig **artikel 98/17 WERP**, m.n. de veroordeelden die in de noodprocedure SUR een positief advies voor ET of VI hebben gekregen en die zich ingevolge dit positief advies in strafopschorting bevinden. De beslissing van de SUR moet dus niet worden afgewacht.

Let op, de veroordeelden met een straftotaal van **meer dan 18 maanden** moeten, om voor ET RW in aanmerking te komen, ook de VI-datum bereikt hebben. De veroordeelde met een straftotaal van meer dan 18 maanden die in strafopschorting SUR is op basis van positief advies ET en die de VI-datum nog niet had bereikt, komt dus *niet* in aanmerking voor ET RW.

³ Dit wil concreet zeggen dat er een ET RW kan worden toegekend tot en met 31 december 2028 (de einddatum van de geldigheidsduur zit dus in de geldigheidsduur van de wet vervat).

⁴ Ook de veroordeelden die vanuit vrijheid worden opgesloten, al dan niet op basis van een veroordeling die in de zgn. 'stock' van het door het OM opgeschorte veroordelingen zat, vallen uiteraard onder de maatregel.

⁵ Zoals we verder zullen zien, brengt de toekenning van het ET RW dan automatisch het verval van de lopende beperkte detentie met zich mee.

en die beantwoorden aan de volgende **tijdsvoorwaarden**:

Straftotaal in uitvoering	Tijdsvoorwaarden
• 6 maanden⁶ tot en met 18 maanden	Onmiddellijk
• meer dan 18 maanden tot en met 10 jaar⁷	Op 18 maanden voor strafeinde én voor zover VI-datum bereikt

Voorbeelden

Straftotaal van 24 maanden:

- 18 maanden voor strafeinde = na 6 maanden detentie
- VI-datum = 1/3de van straftotaal = na 8 maanden detentie
- => ET RW na 8 maanden detentie

Straftotaal van 30 maanden:

- 18 maanden voor strafeinde = na 12 maanden detentie
- VI-datum = 1/3de van straftotaal = na 10 maanden detentie
- => ET RW na 12 maanden detentie

Straftotaal van 4 jaar:

- 18 maanden voor strafeinde = na 2 jaar en 6 maanden detentie
- VI-datum = 1/3de van straftotaal (alg. regel) = na 1 jaar en 4 maanden
- => ET RW na 2 jaar en 6 maanden detentie

NB

- Voor de categorie veroordeelden met een straftotaal **tot en met 18 maanden**, betekent dit dat de tijdsvoorwaarden voor het 'gewone' ET en het ET RW samenvallen: voor de beide komt de veroordeelde *onmiddellijk* in aanmerking. De wet bepaalt echter uitdrukkelijk⁸ dat de procedure tot toekenning van het ET RW primeert op de procedure tot toekenning van het 'gewone' ET. Aan de betrokken veroordeelde wordt dus een ET RW toegekend.
- Voor de categorie veroordeelden met een straftotaal van **meer dan 18 maanden**, impliceert met name de tijdsvoorwaarde dat de VI-datum bereikt moet zijn, dat de 'gewone' ET-datum (6 maanden vóór VI-datum) dus altijd al bereikt zal zijn alvorens die veroordeelde voor een ET RW in aanmerking komt. Het is dus mogelijk dat er op dat moment al (meerdere) afwijzingen van ET door de SUR(B) voorafgingen. Die afwijzingen vormen als zodanig echter geen beletsel voor de toekenning van het ET RW, voor zover de toekenningsvoorwaarden vervuld zijn.

⁶ Want een straftotaal van *minder dan* 6 maanden valt nog steeds niet onder de WERP (art. 109, derde lid, WERP).

⁷ De bevoegde rechtbank is wel verschillend naargelang het straftotaal 3 jaar of minder (SUR) dan wel meer dan 3 jaar bedraagt (SURB).

⁸ Artikel 98/27/1, § 6, WERP

B. Uitgesloten categorieën

a) Altijd uitgesloten, ongeacht het straftotaal

Volgende categorieën veroordeelden zijn altijd uitgesloten:

- 1) de veroordeelden voor wie op grond van **art. 32 WERP** een gespecialiseerd advies vereist is. Dit zijn:
 - de **veroordeelden voor zedenmisdrijven**: de veroordeelden die een straf ondergaan voor één van de feiten bedoeld in:
 - de artikelen 371/1 tot 378 of de artikelen 379 tot 387 van het oud Strafwetboek indien ze gepleegd werden op minderjarigen of met hun deelneming, of
 - de daarmee overeenstemmende artikelen 417/5 tot 417/41, 417/43 tot 417/47, 417/50, 417/52, 417/54 en 417/55 van het oud Strafwetboek (hervormde seksueel strafrecht) of
 - de daarmee overeenstemmende artikelen 134 tot 149, 151 tot 168, 171 tot 174, 177 tot 179, 183 voor zover de veroordeling inhoud van extreem pornografische aard betreft, en 185 van het nieuw Strafwetboek;
 - de **veroordeelden voor terroristische misdrijven**: de veroordeelden die een straf ondergaan voor één van de feiten bedoeld in:
 - boek II, titel 1ter, van het oud Strafwetboek of
 - het daarmee overeenstemmende boek II, titel 4, hoofdstuk 1, van het nieuw Strafwetboek;
 - de veroordeelden die tekenen vertonen van **gewelddadig extremisme**: zie voor de operationalisering van deze notie: CB 161, Deel 4, III, E., 3.
- 2) De veroordeelden die het voorwerp uitmaken van een veroordeling met een **terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank**.

b) Uitsluitingen die kunnen fluctueren: geweld en drugs

Algemene toelichting. De volgende uitsluitingen zullen tijdens de volledige geldigheidsduur van de maatregel gelden voor de veroordeelden met een straftotaal van meer dan 18 maanden, maar kunnen worden ingeperkt voor de veroordeelden met een straftotaal van 18 maanden of minder. Die inperking van de uitsluiting, bestaande uit een gehele of gedeeltelijke schrapping van de uitsluiting (zodat veroordeelden met een straf in uitvoering voor die feiten *wel* zullen kunnen genieten van een ET RW), zal gebeuren bij in ministerraad overlegd koninklijk besluit in functie van de evaluatie van het aantal zgn. ‘grondslapers’. Dit kan pas ten vroegste gebeuren vanaf 2 maanden na de inwerkingtreding van de noodwet 2.0., dus vanaf 1 december 2026. Omgekeerd, als de situatie nadien terug zou verbeteren, kunnen de uitsluitingen geheel of gedeeltelijk ook terug worden ‘geactiveerd’.

We zullen u uiteraard stipt op de hoogte houden van de stand van zaken op dit punt. Vanaf 1 oktober 2026 zijn de uitsluitingen integraal van toepassing.

- 1) de veroordeelden voor **geweldsfeiten**⁹: de veroordeelden die een straf ondergaan voor één van de feiten bedoeld in:
 - de artikelen 393 tot 397 (*moord*), 399 tot 405quater (*slagen en verwondingen met ziekte of arbeidsongeschiktheid tot gevolg, slagen op minderjarigen of kwetsbare personen*), 409 (*genitale verminking*), 410 tot 410ter (*slagen op bloedverwant, op echtgenoot of persoon met wie hij samenleeft of samengeleefd heeft en duurzame affectieve en seksuele relatie heeft of gehad heeft, op personeel NMBS, penitentiair beambte, postbode, brandweerman, zorgverlener, ziekenhuispersoneel,...*) 417/2, 417/3 (*foltering, onmenselijke en vernederende behandeling*), 468 tot 476 (*diefstal met geweld*) en 477bis tot 477sexies (*diefstal nucleair materiaal*) van het oud Strafwetboek, of
 - de daarmee overeenstemmende artikelen 96 tot 102, 112 tot 118, 120 tot 126, 195 tot 198, 2° tot 4°, 199 tot 202, 206 tot 211, 467 tot 469 en 471 tot 473 van het nieuw Strafwetboek.
- 2) De veroordeelden die een straf ondergaan voor **drugsfeiten** (feiten bedoeld in de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die gebruikt kunnen worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen).

c) Specifieke uitsluitingen:

- De **veroordeelde zonder recht op verblijf** komt voor een toekenning van het ET RW enkel in aanmerking voor zover de DVZ bevestigd heeft dat de betrokken veroordeelde niet onmiddellijk¹⁰ kan verwijderd of overgebracht worden. De veroordeelde **van wie DVZ bevestigt dat hij wel zal verwijderd of overgebracht worden**, komt dus niet in aanmerking voor het ET RW. Om te vermijden dat er onzekerheid is over dit gegeven, is uitdrukkelijk bepaald dat de DVZ moet antwoorden binnen de 10 kalenderdagen na daarom verzocht te zijn door de directeur. *Zie verder onder punt III., B., bijzondere situatie, p. 8.*
- De veroordeelde komt niet in aanmerking voor een ET RW binnen **2 maanden na de opsluiting** ingevolge een **vonnis tot herroeping** van een door de SUR(B) toegekende strafuitvoeringsmodaliteit dat na 1 oktober 2026 is uitgesproken. Na deze termijn van 2 maanden komt hij er wel voor in aanmerking.

⁹ Dit zijn de 'geweldsfeiten' zoals opgesomd in artikel 98/19, 2de lid WERP in welk geval de SUR in de noodprocedure SUR, aanvraagprocedure VI, bijkomende informatie of een maatschappelijke enquête kan vragen als hij het dossier niet in staat acht. Deze opsomming van feiten bestaat uit twee streepjes. Door de formulering van het tweede streepje, in fine ("[...] voor zover deze gepleegd zijn in combinatie met een van de feiten bedoeld in het eerste streepje", kan de verificatie beperkt worden tot de feiten opgesomd onder het eerste streepje, zoals hier in de CB hernomen.

¹⁰ Aan deze notie ("onmiddellijk verwijderbaar") moet dezelfde invulling worden gegeven zoals toegelicht in de CB 165, onder punt I., a) op p. 2. Een precieze datum is dus niet vereist.

- Ook tijdens de periode van **een voorlopige aanhouding of schorsing** voorafgaand aan een eventuele herroeping van een door de SUR(B) toegekende strafuitvoeringsmodaliteit, komt de veroordeelde niet in aanmerking voor de toekenning van het ET RW.
- Behoudens in de gevallen waarin het ET RW niet opnieuw kan worden toegekend en het dus eenmalig is (zie verder bij de herroeping), geldt er ook een wachttermijn van **2 maanden na een herroeping van het ER RW** door de SUR(B) of na het **verval** van het ET RW (ingevolge een bevel tot opsluiting van de procureur des Konings of het openbaar ministerie tijdens de strafopschorting), alvorens desgevallend opnieuw voor het ET RW in aanmerking te komen.

Samengevat

De directeur controleert cumulatief:

1. Betreft het een veroordeelde die zijn straf in de gevangenis ondergaat (met inbegrip van BD) of die in strafopschorting is overeenkomstig artikel 98/17 WERP?
2. Betreft het een veroordeelde met straftotaal van niet meer dan 10 jaar?
3. Is er geen uitsluitingsgrond van toepassing?
4. Is aan de tijdsvoorwaarden voldaan ?

👉 Indien **JA** → ET RW mogelijk (ga verder naar de volgende punten)

👉 Indien **NEEN** → procedure ET RW stopt¹¹

III. – Procedure toekenning van rechtswege

A. Ambtshalve opstart en verificatie toekenningsvoorwaarden:

Indien uit de toetsing van het toepassingsgebied zoals bepaald in punt II. blijkt dat de veroordeelde in aanmerking komt voor een ET RW, worden de toekenningsvoorwaarden geverifieerd op het niveau van de gevangenis.

NB. De veroordeelde dient geen verzoek in te dienen voor de toekenning van een ET RW (verschil met de noodprocedure SUR).

De directeur moet volgende toekenningsvoorwaarden nagaan:

¹¹ Naargelang het geval valt men dan terug op de noodprocedure SUR of op de standaardprocedure SUR/SURB.

a) het bestaan van een verblijfplaats waar het elektronisch toezicht kan worden uitgevoerd

De eerste toekenningsvoorwaarde betreft het beschikken over een “**verblijfplaats**”. Deze notie heeft dezelfde invulling als in de noodprocedure ET SUR. Hiermee wordt dus niet noodzakelijk een adres bedoeld waar betrokkene in de bevolkingsregisters is ingeschreven of zal worden ingeschreven, maar wel een adres waar de veroordeelde voor onbepaalde tijd kan verblijven. De verificatie door de directeur van die voorwaarde behelst dus minstens het daadwerkelijk bestaan van dat adres. Deze voorwaarde wordt geverifieerd met de middelen waarover de directeur beschikt.

Bijzondere situatie: voor bepaalde feiten is adres waar slachtoffer verblijft geen geldige verblijfplaats¹²

Indien de veroordeelde een straf ondergaat voor:

- feiten gepleegd in de context van intrafamiliaal geweld¹³;
- feiten bedoeld in de artikelen 405ter (*intrafamiliale geweldsdaden*), 409 (*genitale verminking vrouwen*), 417/2 tot 417/4 (*foltering en mensonterende behandeling*), 425 tot 427 (*opzettelijk onthouden van voedsel of verzorging*) en 433septies (*mensenhandel met het oog op seksuele exploitatie van minderjarigen*) van het oude Strafwetboek of
- de met het vorige punt overeenstemmende feiten bedoeld in de artikelen 100, 112 tot 118, 120 tot 126, 129, 130, 200, 201, 206 tot 211, 260, 333 tot 337 van het nieuw Strafwetboek¹⁴,

wordt de verblijfplaats **niet aanvaard** indien het slachtoffer verblijft op de plaats waar het elektronisch zal worden doorgebracht.

De **identiteit van het/de slachtoffer(s)** zal moeten vastgesteld worden op basis van het vonnis/arrest van veroordeling voor de betrokken feiten. Indien het vonnis/arrest van veroordeling op het ogenblik van de beoordeling nog niet beschikbaar zou zijn in JustCase, moet het door de gevangenis worden opgevraagd en kan de procedure niet worden voortgezet voordat het vonnis/arrest is ontvangen.

Om te controleren **of een slachtoffer** van voormelde feiten **al dan niet is ingeschreven op het voorgestelde ET-adres**, hebben de door de directeur-generaal aangewezen personeelsleden toegang tot het Rijksregister.

*De directeur vult het document, opgenomen als **bijlage 1**, aan met de gegevens waarop de vaststelling dat aan deze voorwaarde voldaan is, is gestoeld (verklaring veroordeelde, telefonisch contact,...).*

¹² Dit betreft dus de variant in de toekenningsprocedure ET RW van het bij de noodwet van 18 juli 2025 ingevoerde principiële verbod om aan bepaalde veroordeelden ET toe te kennen op het adres waar het slachtoffer van die feiten verblijft (zie art. 28/1 en 47/1 WERP). In het kader van de procedure ET RW betreft het echter een absoluut verbod, omdat er geen SUR(B) is om desgevallend van het verbod af te wijken.

¹³ Zie voor de invulling van dat begrip en de wijze van verificatie CB 164, Deel II, C., 3. De code (“tag”) die het openbaar ministerie op het tenuitvoerleggingsstuk aanbrengt, is ondertussen operationeel. U zal dus kunnen opmaken uit het opsluitingsstuk of er al dan niet sprake is van feiten gepleegd in de context van intrafamiliaal geweld.

¹⁴ Ook sommige zedenfeiten vallen onder dit verbod, maar aangezien de zedenfeiten reeds op algemene wijze zijn uitgesloten van de noodprocedure SUR en van de hier beschreven procedure ET RW, werden de artikelen die verwijzen naar deze feiten hier niet hernomen.

b) het akkoord van de meerderjarige huisgenoten

De gevangenis neemt telefonisch contact met de persoon die door de veroordeelde wordt aangewezen. De vraag wordt gesteld aan die persoon of hij akkoord is dat de veroordeelde het ET ondergaat op dat adres en of de eventuele andere meerderjarige huisgenoten eveneens akkoord zijn. Men moet niet alle huisgenoten afzonderlijk bevragen.

*De directeur vult het document, opgenomen als **bijlage 1**, aan met de gegevens waarop de vaststelling dat aan deze voorwaarde voldaan is, is gestoeld (telefonisch contact,...).*

B. Van rechtswege toekenning

Van zodra de directeur heeft vastgesteld dat de veroordeelde onder het toepassingsgebied valt en dat hij voldoet aan de tijds- en toekenningsvoorwaarden, wordt het ET RW toegekend.

*Hiertoe vult de directeur het document, opgenomen als **bijlage 1**, in.*

Bijzondere situatie: de veroordeelde zonder recht op verblijf

Zoals aangegeven onder punt II, B., c), eerste streepje, komt de veroordeelde zonder recht op verblijf slechts in aanmerking voor de toekenning van het ET RW **voor zover de DVZ uitdrukkelijk bevestigt dat de veroordeelde niet onmiddellijk¹⁵ kan verwijderd of overgebracht worden.**

De uitsluiting van veroordeelden zonder recht op verblijf heeft dus een identiek toepassingsgebied als bij het ET noodprocedure SUR en de te volgen werkwijze is ook dezelfde. We hernemen deze hieronder voor de goede orde.

Wanneer wordt vastgesteld dat een veroordeelde zonder recht op verblijf beantwoordt aan de tijds- en (overige) toekenningsvoorwaarden van het ET RW, neemt de directeur onmiddellijk **contact** op met DVZ middels de **nieuwe bijlage “DVZ – adviesvraag”¹⁶** om na te gaan of de veroordeelde onmiddellijk verwijderd zal worden of zal worden overgebracht naar een administratief detentiecentrum. DVZ beantwoordt deze vraag binnen tien kalenderdagen, te rekenen vanaf de aanvraag.

Drie situaties kunnen zich voordoen:

- DVZ antwoordt dat de veroordeelde onmiddellijk zal worden verwijderd of overgebracht naar een administratief detentiecentrum: het ET RW wordt niet toegekend;
- DVZ antwoordt dat de veroordeelde niet onmiddellijk zal worden verwijderd of overgebracht naar een administratief detentiecentrum: het ET RW wordt toegekend;
- DVZ antwoordt niet binnen de termijn van 10 kalenderdagen: het ET RW wordt toegekend.

¹⁵ Aan deze notie (“onmiddellijk verwijderbaar”) moet dezelfde invulling worden gegeven zoals toegelicht in de CB 165, onder punt I., a) op p. 2. Een precieze datum is dus niet vereist.

¹⁶ Er werden ter vervanging van de bijlage 5 bij de CB 164, de bijlage 6 bij de CB 165, de bijlage bij de MO 1815bis alsook van de kennisgevingen van aanvragen SUM waarin de CB 161 voorziet, **twee nieuwe bijlagen** voorzien om DVZ te contacteren: de bijlage “DVZ – aanvraag modaliteiten invrijheidstelling” (waarbij DVZ in kennis wordt gesteld van een (mogelijke) invrijheidstelling en om de vrijstellingsmodaliteiten wordt gevraagd) en de bijlage “DVZ – adviesvraag” (waarbij een advies van DVZ wordt gevraagd of loutere kennisgeving wordt verricht). Hier wordt de bijlage “DVZ – adviesvraag” bedoeld.

C. Inhoud beslissing

De toekenning van het ET RW omvat de toekenning van penitentiair verlof ten belope van 4 x 36 uur per trimester. Dit penitentiair verlof wordt elke trimester van rechtswege hernieuwd.

Aan dit ET RW zijn uitsluitend **algemene voorwaarden** verbonden. De veroordeelde moet tijdens de uitvoering van het ET RW volgende algemene voorwaarden naleven:

- geen nieuwe strafbare feiten plegen;
- de slachtoffers niet lastigvallen;
- een verblijfplaats in België behouden en die pas veranderen na toestemming van de dienst van de gemeenschappen bevoegd voor het elektronisch toezicht (VCET/DSE);
- gevolg geven aan de oproepingen van de dienst van de gemeenschappen bevoegd voor het elektronisch toezicht (VCET/DSE) en van het openbaar ministerie;
- het door de dienst van de gemeenschappen bevoegd voor het elektronisch toezicht (VCET/DSE) vastgestelde uitvoeringsplan naleven.

Er kunnen geen individuele voorwaarden worden opgelegd. De veroordeelde moet niet akkoord gaan met de algemene voorwaarden.

D. Opschorting van de straf

De toekenning van het ET RW brengt ten aanzien van de veroordeelde met een straftotaal van **3 jaar of minder** van rechtswege **de opschorting van tenuitvoerlegging van de straf** met zich mee. Deze opschorting neemt van rechtswege een einde op het ogenblik van de effectieve plaatsing onder ET.

*Hiertoe vult de directeur het document, opgenomen als **bijlage 2**, in.*

Tijdens de strafopschorting kan de **procureur des Konings** van het rechtsgebied waar de veroordeelde zich bevindt of **het openbaar ministerie** bij de SURB de **onmiddellijke opsluiting** van de veroordeelde bevelen in twee gevallen:

- indien de veroordeelde de fysieke integriteit van derden ernstig in gevaar brengt;
- wanneer er een gevaar bestaat dat de veroordeelde zich aan de uitvoering van zijn straf zou onttrekken.

Deze beslissing wordt onmiddellijk meegedeeld aan de veroordeelde, de SUR en de directeur van de gevangenis en brengt automatisch het **verval** van het ET RW met zich mee.

De directeur deelt het verval ingevolge het bevel tot opsluiting ook mee aan het slachtoffer dat van de toekenning in kennis werd gesteld (met het document als in **bijlage 4**).

De veroordeelde komt pas vanaf 2 maanden na de opsluiting opnieuw in aanmerking voor het ET RW, zie hoger).

NB. De veroordeelde met een straftotaal **boven drie jaar** verblijft na de toekenning van het ET RW in de gevangenis voor de tijd die strikt noodzakelijk is voor de effectieve plaatsing onder ET¹⁷.

E. Kennisgeving van de toekenning van ET RW

De directeur stelt een dossier samen, dat uit de in de tabel vermelde documenten bestaat en die hij op volgende wijze ter kennis brengt van:

Aan wie?	Wanneer?	Wat?	Hoe?
veroordeelde	onmiddellijk	- Toekenning ET RW - Desgevallend toekenning strafopschorting	- Overhandiging bijlage 1* - Overhandiging bijlage 2
slachtoffer ¹⁸	zo snel mogelijk en binnen 24 uur	- Toekenning ET RW - Desgevallend toekenning strafopschorting	- Bijlage 3 via de post
DSO verblijfplaats slachtoffer (indien slachtoffer)	zo snel mogelijk en binnen 24 uur	- Toekenning ET RW - Desgevallend toekenning strafopschorting	- Bijlage 3 via mail naar generieke e-mailadres bevoegde DSO
Griffie SURB	onmiddellijk	- Toekenning ET RW - Desgevallend toekenning strafopschorting - Opsluitingsfiche - Desgevallend: antwoord DVZ over verwijderbaarheid - Desgevallend: Vonnis/arrest indien opgevraagd door de gevangenis (verbod ET op adres slachtoffer)	- Opladen bijlage 1 in JustCase - Opladen bijlage 2 in JustCase - Opladen in JustCase - Opladen in JustCase - Opladen in JustCase <i>Hierdoor wordt de SUR(B) gevat met het oog op de controle van de toekenning</i>
OM bij de SURB	onmiddellijk	Idem griffie SURB	Idem griffie SURB – via JustCase
VCET/DSE	onmiddellijk	Idem griffie SURB	Idem griffie SURB – via JustCase
DVZ (indien beslissing betrekking heeft op veroordeelde zonder recht op verblijf)	onmiddellijk	- Toekenning ETRW - Desgevallend toekenning strafopschorting	Via melding vanuit Sidis Suite
Parketten met straf in uitvoering	onmiddellijk	- Toekenning ETRW - Desgevallend toekenning strafopschorting	Via melding vanuit Sidis Suite

¹⁷ Art. 98/27/2, § 2, 5de lid, WERP (Naar analogie met de plaatsing onder elektronisch toezicht in het kader van de voorlopige hechtenis.)

¹⁸ Er is een geactualiseerde CB 160 in aanmaak waarin de kennisgevingsverplichtingen van het DG EPI t.a.v. het slachtoffer zijn gebundeld. Het is de bedoeling daarin ook nog de maatregel van het ET RW te integreren zodat alles samen staat. Voorlopig kan voor de kennisgeving echter gewerkt worden met **bijlage 3** bij deze CB.

* Op het ogenblik dat aan de veroordeelde de **bijlage 1** wordt overhandigd, wordt hij ook geïnformeerd over de controle die de SUR(B) binnen de 2 maanden na de toekenning kan uitoefenen op de toekenning en op het feit dat hij in het kader daarvan door de griffie van de SURB kan worden opgeroepen voor een zitting (*zie verder punt VI.*). (Voor de veroordeelden die na de toekenning ET RW in strafopschorting gaan, zit deze informatie ook vervat in de **bijlage 2**).

IV. – Periode tussen toekenning ET RW en effectieve plaatsing onder ET

De penitentiaire administratie (i.e. de directeur) blijft het aanspreekpunt voor de veroordeelde vanaf de toekenning van het ET RW tot aan de effectieve plaatsing onder ET.

Als **algemene regel** geldt dat alle meldingen van incidenten/gebeurtenissen tussen het begin van de strafopschorting en de effectieve plaatsing onder ET moeten worden voorgelegd aan de directeur, die beoordeelt of nog steeds aan de toekenningsvoorwaarden is voldaan.

Hieronder vallen bijvoorbeeld gevallen waarin een nieuwe straf wordt aanbevolen, waardoor de veroordeelde niet langer aan de tijdsvoorwaarden voor het ET voldoet, het mislukken van de activering van he ET (veroordeelde afwezig, woonplaats voldoet uiteindelijk niet aan de eisen, technische redenen, enz.), de melding dat de huisgenoten niet (langer) akkoord gaan, enz.

Indien de directeur van oordeel is dat aan de toekenningsvoorwaarden nog steeds is voldaan, kan de opschorting van de straf blijven lopen of worden hervat.

In het tegenovergestelde geval, stelt de directeur het **verval** van de toekenning vast en wordt de veroordeelde opgeroepen zich binnen de 5 werkdagen terug aan te bieden in de gevangenis. Als hij zich niet aanbiedt, wordt hij geseind. Ook het slachtoffer en de DSO (die in kennis werden gesteld van de toekenning) worden middels **bijlage 4** in kennis gesteld van het verval van de toekenning. De overige diensten worden op de hoogte gebracht van het verval door het opladen van **bijlage 1bis** in JustCase.

Specifiek geval: aanvraag adreswijziging

Slechts in uitzonderlijke omstandigheden, wanneer de veroordeelde zich voorafgaand aan de effectieve plaatsing onder ET genoodzaakt ziet het adres waarop het ET RW werd toegekend te wijzigen, dient hij een schriftelijk en gemotiveerd verzoek tot adreswijziging in bij de directeur. Hij vermeldt daarin het nieuwe adres en de contactgegevens van de daar aanwezige meerderjarige huisgenoten. De directeur onderzoekt vervolgens opnieuw of aan de toekenningsvoorwaarden is voldaan.

Indien deze verificatie positief is, deelt de directeur aan de veroordeelde en aan de diensten die eerder in kennis werden gesteld van de toekenning mee dat de toekenning van ET RW behouden blijft op het nieuwe adres. Een **aangepaste bijlage 1** (met nieuw adres) wordt opgeladen in JustCase.

Indien deze verificatie negatief is, stelt de directeur het **verval** van de toekenning vast en wordt de veroordeelde opgeroepen zich binnen de 5 werkdagen terug aan te bieden in de gevangenis. Als hij zich niet aanbiedt, wordt hij geseind. Ook het slachtoffer en de DSO (die in kennis werden gesteld van de toekenning) worden middels **bijlage 4** in kennis gesteld van het verval van de toekenning. De overige diensten worden op de hoogte gebracht van het verval door het opladen van **bijlage 1bis** in JustCase.

V. – Effectieve plaatsing onder ET en kennisgeving ervan

VCET/DSE licht de gevangenis is van de datum van effectieve plaatsing onder ET.

Zodra het ET geactiveerd is, deelt de directeur de effectieve plaatsing van de veroordeelde onder ET mee aan volgende autoriteiten en instanties:

- De griffie van de SURB (via JustCase)
- Het openbaar ministerie (via JustCase)
- De korpschef van de lokale politie van de gemeente waar de veroordeelde zich vestigde
- De nationale gegevensbank bedoeld in artikel 44/2 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt (dit gebeurt automatisch vanuit Sidis Suite)

De effectieve plaatsing onder ET maakt van rechtswege een einde aan de strafopschorting.

VI. – Controle door de SUR(B) op vervuld zijn van de toekenningsvoorwaarden ET RW

De SUR(B) wordt **automatisch gevat** door het opladen van **bijlage 1 en desgevallend bijlage 2** in JustCase in functie van de controle op de toekenning.

De **controle van de SUR(B)** heeft betrekking op het vervuld zijn van de tijdsvoorwaarden enerzijds en de toekenningsvoorwaarden (verblijfplaats en akkoord van de meerderjarige huisgenoten) anderzijds.

Vanaf die kennisgeving van de toekenning start de termijn van **2 maanden** waarbinnen de SUR(B) een controle kan doen op de toekenning van het ET RW. De mogelijke beslissingen zijn de volgende:

- vonnis tot bevestiging van de toekenning van het ET RW;
- vonnis tot stopzetting van het ET RW.

Indien er geen vonnis wordt geveld binnen de termijn, loopt het ET RW gewoon verder.

Indien de SUR(B) overweegt om het ET RW¹⁹ stop te zetten, wordt er een **zitting** georganiseerd, die plaats vindt op de eerste nuttige zitting. De SUR(B) hoort de veroordeelde en zijn raadsman, alsook het openbaar ministerie. De SUR(B) beslist binnen de 7 dagen nadat de zaak in beraad is genomen.

Ingeval van stopzetting²⁰ wordt de veroordeelde onmiddellijk opnieuw opgesloten²¹. De tijd die hij onder ET stond, wordt in mindering gebracht van de nog te ondergane straf.

¹⁹ De wet spreekt van de mogelijkheid om het ET RW of het (samen daarmee toegekende) penitentiair verlof stop te zetten. Aangezien het penitentiair verlof echter integraal deel uitmaakt van het toegekende ET RW en enkel de tijds- en toekenningsvoorwaarden van het ET RW kunnen worden beoordeeld, zal dit penitentiair verlof nooit apart kunnen worden stopgezet.

²⁰ De wet spreekt van stopzetting en niet van herroeping.

²¹ Hier gelden dezelfde regels als bij een vonnis tot herroeping. Als het dus om een vonnis tot stopzetting bij verstek gaat, is het aan OM bij de SURB om de veroordeelde te seinen.

Het **vonnis** wordt door de griffie van de SURB binnen vierentwintig uur bij aangetekende zending ter kennis gebracht van de veroordeelde en schriftelijk ter kennis gebracht van het openbaar ministerie en van de directeur.

Het slachtoffer wordt zo snel mogelijk en in elk geval binnen vierentwintig uur, via het snelst mogelijke schriftelijke communicatiemiddel, op de hoogte gebracht van het vonnis tot stopzetting van het ET RW.

Het vonnis tot stopzetting van het ET RW wordt door de **griffie van de SURB** meegedeeld aan de volgende autoriteiten en instanties:

- de korpschef van de lokale politie van de gemeente waar de veroordeelde verblijft;
- de nationale gegevensbank bedoeld in artikel 44/2 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt;
- de dienst van de gemeenschappen, bevoegd voor het elektronisch toezicht (VCET/DSE);
- de bevoegde dienst van de gemeenschappen van de verblijfplaats van het slachtoffer;
- de Dienst Vreemdelingenzaken, ingeval de beslissing betrekking heeft op een veroordeelde zonder recht op verblijf.

VI. – Opvolging van het ETRW en schorsing/herroeping

Zoals in de inleiding vermeld, verloopt de controle en de opvolging van het ET RW in grote lijnen zoals bij het ET SUR(B).

Het openbaar ministerie kan de SUR(B) vatten met het oog op een schorsing of herroeping van het ET RW op volgende gronden²²:

- artikel 64, 2° WERP (ernstig gevaar voor de fysieke of psychische integriteit van derden)
- artikel 64, 4° WERP (geen gevolg geven aan oproepingen SUR(B), openbaar ministerie of VCET/DSE)
- artikel 64, 6° (programma van de concrete invulling of de concrete invulling van het ET, met inbegrip van het uurrooster, niet naleven)
- artikel 64, 7° (niet meer in de tijdsvoorwaarden)
- schending van de volgende algemene voorwaarden verbonden aan het ET RW:
 - geen strafbare feiten plegen
 - slachtoffers niet lastigvallen
 - een verblijfplaats in België te behouden en die pas te veranderen na toestemming van de dienst van de gemeenschappen bevoegd voor het elektronisch toezicht

Op dezelfde gronden kan tot een **voorlopige aanhouding** worden beslist.

²² Deze gronden vormen een mengeling van verwijzing naar de ‘klassieke’ herroepingsgronden van artikel 64 WEPR en naar de schending van de algemene voorwaarden verbonden aan het ET RW. Bedoeling was te komen tot een volledige opsomming: de verwijzing naar de algemene voorwaarden van het ET RW werd maar gevolgd in het geval er geen overeenstemmende grond in artikel 64 WERP bestond.

Kan het ET RW na een herroeping opnieuw worden toegekend?

Het ET RW kan **wel** opnieuw worden toegekend na een herroeping op volgende gronden:

- artikel 64, 4° WERP (geen gevolg geven aan oproepingen SUR(B), openbaar ministerie of VCET/DSE)
- artikel 64, 6° (programma van de concrete invulling of de concrete invulling van het ET, met inbegrip van het uurrooster, niet naleven)
- artikel 64, 7° (niet meer in de tijdsvoorwaarden)

Voor een nieuwe toekenning geldt wel een wachttermijn van 2 maanden na de opsluiting ingevolge de herroeping²³.

Het ET RW kan **niet** opnieuw worden toegekend na een herroeping op volgende gronden:

- artikel 64, 2° WERP (ernstig gevaar voor de fysieke of psychische integriteit van derden)
- schending van de volgende algemene voorwaarden verbonden aan het ET RW:
 - geen strafbare feiten plegen
 - slachtoffers niet lastigvallen

VII. – Implicaties van de toekenning van ET RW op andere procedures

De toekenning van het ET RW **maakt automatisch een einde** aan:

- een hangende procedure verzoek ET of BD aan SUR of SURB
- een lopend BD toegekend door SUR of SURB

De toekenning van het ET RW **maakt geen einde** aan:

- Een hangende procedure VI of VLV moo verwijdering/overlevering bij SUR of SURB

Indien het ET RW wordt toegekend aan een veroordeelde die zich in **strafopschorting SUR** (art. 98/17 WERP) bevond, wordt de OS SUR 'omgezet' in OS ET RW.

De toekenning van het ET RW **doet niets af aan**:

- de verplichting een ambtshalve advies VI/VLV moo verwijdering op te stellen in het kader van de noodprocedure SUR;
- de veroordeelde in te lichten van de mogelijkheid een VI/VLV moo verwijdering te verzoeken volgens de standaardprocedure en de mogelijkheid voor de veroordeelde om een aanvraag te doen;
- de toekenning van de VIO vanaf het bereiken van de tijdsvoorwaarden.

²³ Behalve ingeval van herroeping wegens niet meer in de tijdsvoorwaarden. In die hypothese kan de toekenning uiteraard enkel opnieuw gebeuren van zodra terug in de tijdsvoorwaarden, wat vroeger of later kan zijn dan die termijn van 2 maanden.

TITEL 2. – Invrijheidstelling door de directeur van veroordeelden zonder recht op verblijf (art. 20/1 en nieuw 98/29/1 WERP)

I. – Art. 20/1 WERP: voortaan vanaf 12 maanden voor strafeinde

Zoals reeds toegelicht in de communicatie dd. 12/08/2026 (*“Noodwet 2.0.: vervroegde bevraging DVZ voor artikel 20/1 WERP”*) voert de noodwet 2.0. ook een permanente wijziging door van artikel 20/1 WERP: vanaf 1 oktober 2026 kan de invrijheidstelling in toepassing van deze bepaling reeds gebeuren op **12 maanden** (in plaats van op 6 maanden) **voor het strafeinde**.

Toepassingsgebied

Ter herinnering: art. 20/1 is van toepassing op **alle veroordeelden zonder recht op verblijf**, ongeacht het straftotaal in uitvoering en zonder dat er bepaalde categorieën veroordeelden van zijn uitgesloten²⁴.

De enige voorwaarde voor het verlenen van deze invrijheidstelling is dat er daadwerkelijk een verwijdering of een overbrenging naar een gesloten centrum plaatsvindt. Een hangende procedure voor de SUR(B) tot toekenning van een strafuitvoeringsmodaliteit vormt geen obstakel voor een invrijheidstelling op deze grond. De procedure SUR(B) zal dan zijn voorwerp verliezen.

II. – Nieuw art. 98/29/1 WERP: noodmaatregel voor veroordeelden met straftotaal t.e.m. 3 jaar (excl. zeden en terro/extremisme): vanaf 1/3de van de straf

De noodwet 2.0 voert daarnaast nog een andere mogelijkheid tot invrijheidstelling in voor veroordeelden zonder recht op verblijf met een **straftotaal van maximaal 3 jaar**, die **geen straf** ondergaan voor feiten waarvoor overeenkomstig **artikel 32 WERP** een gespecialiseerd advies vereist is, en dit van zodra zij **een derde van hun straf** hebben ondergaan (d.w.z. de toelaatbaarheidsdatum VI).

Deze maatregel is tijdelijk; hij geldt **tot 1 juni 2030**, tenzij de Koning hem eerder beëindigt.

III. – Gemeenschappelijke bepalingen

Praktische werkwijze

De bevraging van de DVZ dient als regel te gebeuren vanaf 2 maanden voor het bereiken van de ‘toelaatbaarheidsdatum’ of, wanneer deze termijn ten gevolge van het in kracht van gewijsde treden van één of meerdere veroordelingen niet gerespecteerd kan worden, van zodra mogelijk.

²⁴ Voor veroordeelden met een TBS moet het ‘strafeinde’ wel worden geïnterpreteerd in de zin van het einde van de hoofdstraf én bijkomende straf TBS. Pas na de activering van de TBS en op 12 maanden voor het einde ervan, kan desgevallend een invrijheidstelling in toepassing van art. 20/1 WERP worden toegestaan.

- **Art. 20/1:** de bevraging van de DVZ dient voortaan te gebeuren vanaf **14 maanden²⁵ voor strafeinde**;
- **Art. 98/29/1:** de bevraging van de DVZ te gebeuren vanaf **2 maanden voor de VI-datum**.

Deze bevraging dient te gebeuren middels de nieuwe bijlage "DVZ – aanvraag modaliteiten invrijheidstelling" waarop de toepasselijke context wordt aangevinkt.

Deze **bevraging** is er enkel op gericht de DVZ in kennis te stellen van de nakende mogelijkheid voor de directeur om de veroordeelde op deze grond in vrijheid te stellen mits effectieve verwijdering of overbrenging naar een gesloten centrum, waartoe de DVZ dan een zgn. BGV "met vasthouding" zal afleveren. Er is geen antwoord binnen de 10 kalenderdagen vereist en er zijn geen gevolgen verbonden aan het uitblijven van een antwoord.

Indien de DVZ beslist de veroordeelde effectief te verwijderen of over te brengen naar een gesloten centrum, **verleent de directeur** de invrijheidstelling aan de veroordeelde. Deze invrijheidstelling is ten vroegste uitvoerbaar vanaf 12 maanden vóór het einde van het uitvoerbaar gedeelte van de vrijheidsstraf(fen) (art. 20/1 voor alle veroordeelden) of vanaf het bereiken van de VI-datum (art. 98/29/1 voor de veroordeelden met straftotaal t.e.m. 3 jaar).

De directeur licht de SUR of de SURB (naargelang het straftotaal) in van de invrijheidstelling.

In de beide gevallen geldt dat de veroordeelde die binnen de 2 jaar na zijn invrijheidstelling terugkeert naar België zonder in orde te zijn met de verblijfswetgeving, **voorlopig** kan worden **aangehouden** door de procureur des Konings van het rechtsgebied waar de veroordeelde zich bevindt. De procureur des Konings deelt onmiddellijk zijn beslissing mee aan de minister of zijn gemachtigde, die binnen de 7 dagen volgend op de voorlopige aanhouding een beslissing neemt tot uitvoering van het resterende gedeelte van de straffen. Die beslissing wordt binnen een werkdag schriftelijk meegedeeld aan de veroordeelde, de procureurs des Konings en de directeur.

Verhouding tussen art. 20/1 en 98/29/1

De nieuwe **noodmaatregel van art. 98/29/1** heeft, zoals hierboven toegelicht, een beperkter toepassingsgebied dan artikel 20/1, maar komt voor het overige **bovenop en naast artikel 20/1**. Voor de veroordeelde die onder het toepassingsgebied van artikel 98/29/1 valt, zal het m.a.w. van het straftotaal afhangen welke vrijstellingsgrond als eerste van toepassing wordt en wanneer de bevraging van DVZ moet gebeuren.

Voorbeelden²⁶

Straftotaal van 6 maanden:

- **Art. 20/1:** vanaf 12 maanden voor strafeinde = **onmiddellijk**
- **Art. 98/29/1:** vanaf 1/3de van de straf = na 2 maanden detentie

²⁵ En dus niet langer op 195 dagen voor strafeinde zoals bepaald in de MO 1815bis of op 8 maanden voor strafeinde zoals voorzien in de instructies dd. 11 februari 2026 ("Bevraging DVZ over modaliteiten toe te kennen vanaf 6 maanden voor strafeinde: VIO (CB 165) en art. 20/1 (MO 1815bis)").

²⁶ De grond die als eerste van toepassing wordt staat **in het vet**.

Straftotaal van 12 maanden:

- **Art. 20/1**: vanaf 12 maanden voor strafeinde = **onmiddellijk**
- **Art. 98/29/1**: vanaf 1/3de van de straf = na 3 maanden detentie

Straftotaal van 18 maanden:

- **Art. 20/1**: vanaf 12 maanden voor strafeinde = **na 6 maanden detentie**
- **Art. 98/29/1**: vanaf 1/3de van de straf = **na 6 maanden detentie**

Straftotaal van 24 maanden:

- **Art. 20/1**: vanaf 12 maanden voor strafeinde = na 12 maanden detentie
- **Art. 98/29/1**: vanaf 1/3de van de straf = **na 8 maanden detentie**

Straftotaal van 30 maanden:

- **Art. 20/1**: vanaf 12 maanden voor strafeinde = na 18 maanden detentie
- **Art. 98/29/1**: vanaf 1/3de van de straf = **na 10 maanden detentie**

Straftotaal van 36 maanden:

- **Art. 20/1**: vanaf 12 maanden voor strafeinde = na 24 maanden detentie
- **Art. 98/29/1**: vanaf 1/3de van de straf = **na 12 maanden detentie**

Conclusie:

- bij een straftotaal van **minder dan 18 maanden**, komt de veroordeelde altijd vroeger in aanmerking voor een invrijheidstelling op grond van **art. 20/1** => DVZ contacteren op 14 maanden voor strafeinde (of onmiddellijk)
- Bij een straftotaal van **precies 18 maanden**, komt de veroordeelde op de beide gronden gelijktijdig in aanmerking => DVZ contacteren op 14 maanden voor strafeinde = op 2 maanden voor VI-datum, dus na 4 maanden (of onmiddellijk)
- Bij een straftotaal van **meer dan 18 maanden t.e.m. 3 jaar**, komt de veroordeelde vroeger in aanmerking voor een invrijheidstelling op grond van **art. 98/29/1** => DVZ contacteren 2 maanden voor VI-datum

TITEL 3 – Inwerkingtreding

Deze collectieve brief treedt in werking op 1 oktober 2026.

Mathilde Steenbergen
Directrice-generaal DG EPI